

Helse- og omsorgsdepartementet

Sendt kun pr. e-post:
postmottak@hod.dep.no

Deres ref.: 13/3074

Vår ref.: 13/4402

Dato: 06.01.2014

Høring - forslag til forskrift om å autorisere manuellterapeuter iht helsepersonelloven

Legeforeningen viser til høringsnotat av 9. oktober 2013, hvor det foreslås å autorisere manuellterapeuter i henhold til helsepersonelloven. Departementet har sendt på høring forslag til forskrift gitt med hjemmel i helsepersonelloven § 48 fjerde ledd om autorisasjon av personellgrupper i henhold til helsepersonelloven. Forskriften inneholder bestemmelser om autorisasjon for manuellterapeuter.

Bakgrunnen for forslaget

Bakgrunnen for forslaget er at departementet etter en samlet vurdering er kommet til at manuellterapeuter bør gis autorisasjon som helsepersonell. Forslaget begrunnes med at manuellterapeuter fra 2005 har hatt en «portvokterrolle» ved at de kan behandle pasienter med trygderefusjon uten henvisning fra lege, at de kan rekvirere radiologiske undersøkelser og sykmelde inntil 12 uker. Det legges videre til grunn at manuellterapeuter sammenlignet med fysioterapeuter, har en annen og mer selvstendig yrkesrolle mv. I høringsnotatet redegjøres det for Helsedirektoratets utredning av om manuellterapeuter bør gis autorisasjon i henhold til helsepersonelloven. Direktoratet konkluderte i sin utredning av 1. februar 2012 med at manuellterapeutenes utdanning i seg selv ikke er grunnlag for å innføre autorisasjon og at yrkesutøvelsen ikke er vesentlig forskjellig fra grunnutdanningen som fysioterapeut fører frem til.

Legeforeningens vurdering

Etter Legeforeningens vurdering vil en autorisasjonsordning for manuellterapeuter bryte med systematikken for autorisasjonsordningen etter helsepersonelloven. Etter vår vurdering er manuellterapi en videre- eller etterutdanning på bakgrunn av utdanning, offentlig profesjonsgodkjenning og yrkespraksis som fysioterapeut. Vi kan ikke se at yrkesrollen som manuellterapeut er vesentlig forskjellig fra yrkesrollen som fysioterapeut.

Formålet med autorisasjonsordningen er å beskytte pasienter ved å sikre at helsepersonell med selvstendig yrkesutøvelse innehar bestemte kvalifikasjoner, utdanningsbakgrunn og en bestemt type kompetanse, og anses som skikket til å utøve yrket. Det er med andre ord det grunnleggende kvalifikasjonsbeviset for ulike yrkesgrupper i helsetjenesten. Det vil være i strid med dette om enkelte helsepersonellgruppers videreutdanning mv skal danne grunnlag for en egen autorisasjon. Dette bør søkes løst gjennom spesialistgodkjenningsordningen.

Etter Legeforeningens mening kan ikke den særskilte reguleringen knyttet til finansiering (omtalt som manuellterapeutenes «portvokterfunksjon»), begrunne en autorisasjonsordning. Fysioterapeutene er bare en av flere helsepersonellgrupper som har videreutdanning og spesialisering innenfor sitt fagområde. Dersom det innføres en autorisasjonsordning for manuellterapeuter vil det kunne skape et press for at det også må innføres egne autorisasjoner for andre helsepersonellgrupper som har spesialiseringsområder med særfunksjoner.

Vi stiller spørsmål ved premissene som er benyttet i høringsnotatet, blant annet at det er avgjørende for ansvarsforhold og oppgavefordeling mellom grupper. Det er uansett ikke relevant for denne gruppen som er autorisert og hvor det kan tilrettelegges for spesialistgodkjenning. Manuellterapeuter har kompetanse gjennom fysioterapiutdanningen og tilleggsutdanningen som manuellterapeut. Det er vanskelig å se noen begrunnelse for at autoriserte gruppers videreutdanning, her som manuellterapeut, skal gi grunnlag for egen autorisasjon.

Etter Legeforeningens vurdering kan det også reises spørsmål om Helse – og omsorgsdepartementet har myndighet til å treffe et vedtak om autorisasjon av denne gruppen ved forskrift. De tre hovedvilkårene for autorisasjon kan ikke anses oppfylt for en gruppe som allerede har autorisasjon. Det vises til at manuellterapeuter ikke er omfattet av godkjenningsordningene verken i de nordiske land eller andre EU-land, noe som tilsier det motsatt av formålet om harmoniserte godkjenningsordninger. I lovens forarbeider, i Innstilling O nr 58 1998-99), ble det lagt inn som en forutsetning at Stortinget burde få seg forelagt spørsmål om autorisasjon for nye grupper som kan anses kontroversielle, da det også innebærer en lovendring. Dersom departementet opprettholder standpunktet om autorisasjon for denne gruppen etter høring, bør saken oversendes Stortinget for behandling av saken.

Etter Legeforeningens vurdering vil de hensyn som begrunner forslaget, kunne ivaretas ved å utvide spesialistgodkjenningsordningen til å omfatte fysioterapeuter med videreutdanning innenfor manuellterapi. Dette var også konklusjonen i Helsedirektoratets utredning av helsepersonellovens ordning med offentlig spesialistgodkjenning som forelå 1. februar 2012.

Konklusjon

Legeforeningen mener at det er tvilsomt om departementet har myndighet til å treffe vedtak om å etablere en autorisasjonsordning for manuellterapeuter i henhold til helsepersonelloven. Saken bør behandles i Stortinget dersom standpunktet opprettholdes. En synliggjøring av manuellterapeuters kompetanse og «portvokterrolle», kan ivaretas ved å utvide spesialistgodkjenningsordningen til å omfatte fysioterapeuter med videreutdanning innenfor manuellterapi, slik det er for legespesialistgodkjenninger.

Med hilsen
Den norske legeforening

Geir Riise
Generalsekretær

Anne Kjersti Befring
Direktør

Saksbehandler: spesialrådgiver Gorm Are Grammeltvedt

Dokumentet er godkjent elektronisk